

ת"פ 28759/05/15 - התנועה למען איכות השלטון בישראל, מדינת ישראל נגד ערן מלכה, רונאל פישר, רות דוד, יאיר ביטון, שי (ישעיהו) ברס, יוסף נחמיאס, אביב נחמיאס

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט משה סובל

ת"פ 28759-05-15

מבקשת העיון:

המאשימה:

נגד

הנאשמים:

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
מדינת ישראל

1. ערן מלכה (הדין הופרד)
2. רונאל פישר
3. רות דוד
4. יאיר ביטון
5. שי (ישעיהו) ברס
6. יוסף נחמיאס
7. אביב נחמיאס

החלטה

ב"כ המאשימה וב"כ נאשמים 2-4 הודיעו כי הם מתנגדים לבקשת העיון בתיק בית המשפט שהגישה המבקשת ביום 8.2.18. ב"כ נאשמים 5-7 הודיעו כי הן מותרות את ההחלטה בבקשה לשיקול דעת בית המשפט (ר' פרוטוקול הדיון מיום 12.2.18 ותגובה בכתב של ב"כ נאשמת 3 מאותו היום).

לא מצאתי כי עלה בידי הצדדים המתנגדים לבקשה להצביע על טעם ממשי המצדיק לסטות בתיק הנוכחי מהכלל המכיר בזכות העיון בתיק בית המשפט העומדת ל"כל אדם... ובלבד שהעיון בו אינו אסור על פי דין" (תקנה 4(א) לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), תשס"ג-2003; להלן - **תקנות העיון**). כידוע, "נקודת המוצא לבחינתן של בקשות עיון הינה כי יש לאפשר את העיון בתיקי בית המשפט. תפיסת יסוד זאת נובעת מההכרה במעמדו של עקרון פומביות הדין, והיא מתחייבת ממנו... בהתחשב בנקודת מוצא זו, על בעל הדין המתנגד לעיון הנטל לשכנע כי אין להתירו... על המתנגד לעיון להבהיר באופן מנומק וקונקרטי כיצד הוא עלול להיפגע ממתן זכות העיון: 'בהיעדר הסבר קונקרטי באשר לפגיעה העלולה להיגרם כתוצאה מחשיפתם של מסמכים ספציפיים, יש לאפשר את העיון'" (בג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים, פסקאות 24-25 (8.10.09)).

טענת המאשימה כי עיון המבקשת בתיק עלול להביא לשיבוש ההליך, הועלתה באופן כללי וסתמי, ואין בה את הפירוט והמיקוד הנדרשים להגבלת זכות העיון, מקום בו מדובר במשפט המתנהל בדלתיים פתוחות כמו בענייננו. ההלכה הנוהגת היום היא ש"זכות העיון הינה נגזרת של העיקרון החוקתי בדבר פומביות הדין, והיא אחת הערובות

למימוש עקרון זה (שם, בפסקה 21). מכאן, שזכות העיון של המבקשת היא פועל יוצא של הזכות העומדת לכל אדם להיות נוכח באולם בית המשפט במהלך הדיונים בתיק דנן (ע"א 8805/13 סרנה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.7.16); ר' גם החלטתי בתיק הנוכחי מיום 30.6.15 בה התרתי לד"ר יוסף צרניק את העיון בתיק בית המשפט "לאור נימוקי הבקשה וניהול ההליך בדלתיים פתוחות", ולאחר שב"כ המאשימה וב"כ הנאשמים לא הביעו התנגדות לבקשה). דברים דומים יש לומר על נימוקי ההתנגדות המייחסים למבקשת מניע פסול של "ניגוח אישי" (טענת נאשם 2) או התערבות בניהול התיק (טענת נאשם 4). גם טענות אלו הושמעו ללא תשתית מינימלית שיש בה לבסס ולהמחיש את הפגיעה הנטענת. טענתה של נאשמת 3, לפיה המבקשת קושרת בצורה בלתי-הוגנת בין הטענות המתבררות בתיק הנוכחי לבין טענות הקשורות לתפקידה של נאשמת 3 כפרקליטת מחוז, יוצאת מתוך הנחה שעל המבקשת "להצביע על קשר בין נימוקי בקשתה לבין התוכן של ההליך הנוכחי" (סעיף 7 לתגובת נאשמת 3). כאמור, נקודת מוצא זו שגויה, שכן המבקשת אינה נדרשת לשכנע כי קיים לה עניין בהליך המצדיק את העיון, אלא ההיפך: **"בהיעדר טעם מיוחד המונע זאת רשאי כל אדם לעיין בתיקי בית המשפט"** (בג"ץ 9474/00 גל נ' ראש עיריית חיפה, פ"ד נט(3) 718, 714 (2004)). לפיכך, הצדדים המתנגדים לעיון הם הנושאים בנטל השכנוע כי אין להתירו; ובנטל זה הם לא עמדו.

מסקנה זאת מקבלת משנה תוקף בהינתן שלא מדובר בהליך משפטי בין גורם פרטי אחד למשנהו אלא בהליך פלילי שהמדינה צד לו; וכבר נפסק כי **"התכליות העומדות ביסוד עקרון פומביות הדיון כמו גם ביסוד זכות העיון מקבלות משנה חשיבות שעה שהרשות הציבורית היא צד להליך"** (ע"א 8849/01 פקיד שומה למפעלים גדולים נ' פז-גז חברה לשיווק בע"מ, פ"ד נט(5) 385, 395 (2005); בג"ץ 9474/00, לעיל, בעמ' 720). חיזוקים נוספים לאינטרס של המבקשת בעיון, מצויים באפשרות הנבחנת על ידה לנקיטת הליך משפטי מטעמה בקשר לפרשה בה עסקין (ע"א 8849/01, לעיל, שם; רע"א 8521/09 בין נ' הרמולין, פסקה 4 (29.11.12); בג"ץ 64/17 ויסמן נ' ממשלת ישראל, פסקה 3 (20.6.17); ע"פ 220/17 התנועה לאיכות השלטון בישראל (ע"ר) נ' מדינת ישראל (8.1.18)), וכן ברצונה להיעזר בעיון לצורך מחקר שהיא עורכת בסוגיה הקשורה להליך (בג"ץ 1/49 בז'רנו נ' שר המשטרה, פסקה 6 (28.2.06); בש"א 7028/05 שלומאי נ' פלוני (14.3.17)).

לא נעלמה מעיני העובדה כי במהלך ניהול ההליך עד כה, ניתנו מספר החלטות בדבר איסור פרסום של פרטים קונקרטיים. אלא שאיסור הפרסום הנקודתי לא סייג את פומביות הדיון בהליך, כפוף לחובה המוטלת על כל אדם שנכח בדיון להימנע מלפרסם את הפרטים שהוחלט לגביהם על איסור פרסום. ממילא אין באיסור הפרסום לסייג את זכות העיון בתיק, כל עוד העיון אינו חל על פרוטוקולים של דיונים שהתנהלו בדלתיים סגורות ועל מסמכים ומוצגים שהוגשו במסגרתם, וכל עוד המבקשת כפופה אף היא לכל ההחלטות שניתנו בדבר איסור פרסום (השוו בג"ץ 5699/07 יועז נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 4 (23.4.09); רע"א 798/14 פלוני נ' פלוני (14.4.15); בג"ץ 3952/12 פלוני נ' משטרת ישראל (21.1.16)).

לאור כל האמור, אני מתיר למבקשת (התנועה למען איכות השלטון בישראל) לעיין בפרוטוקולים ובמסמכים המצויים בתיק בית המשפט, להוציא פרוטוקולים של דיונים שהתנהלו בדלתיים סגורות ומסמכים ומוצגים שהוגשו במסגרתם. מובהר כי המבקשת כפופה לכל ההחלטות בדבר איסור פרסום שניתנו מאז פתיחת התיק, החלות כולן אף עליה. העיון ייערך במזכירות בית המשפט בתיאום מראש ובהתאם לסדרים המקובלים.

המזכירות תשלח את ההחלטה למבקשת העיון ולב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י' אדר תשע"ח, 25 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.